

Portugal – Algarve

zaterdag 31 maart t.e.m. vrijdag 6 april 2012

Van zaterdag 31 maart tot en met vrijdag 6 april ben ik gaan vogels kijken in de Algarve. Eric Peetermans had een plaatsje vrij in de groep waarmee hij al een paar jaar op pad gaat. Hij heeft geen twee keer moeten vragen of ik meeding. Het was de eerste keer dat ik op reis ging, alleen om vogels te kijken.

We zijn op zaterdag 31 maart op de luchthaven van Maastricht vertrokken. Om 13.25 uur plaatselijke tijd landden we in Faro. Van daar is het een kwartier rijden naar Santa Barbara de Nexe, een dorpje op twee km van Loule. We logeerden er bij Vic en Carlette Sauviller (<http://www.holidaydreamalgarve.com>). Vic heeft zijn wortels in Geel, maar woont al tien jaar in de Algarve. Ze boden ons uitzonderlijk vol pension aan en we werden er in de watten gelegd. Ik deelde een kamer met Jos Van Kerckhoven.

De groep bestond uit Jos Van Kerckhoven, Luc Damen, Ludo Cuypers, Alex Huybrechts, Herman Boven, Fons Van Doninck en Hilde Verborgt, Krista Jacobs, Rita Mannaerts, Jean-Pierre Lucas en Nan Vanuytsel, Eric Peetermans en Conny Vanuytven, Max Laeremans en Carine Sterckx. Carine en Nan zijn maar een paar keer me op uitstap geweest; ze hielden vooral Conny gezelschap. We waren dus meestal met twaalf onderweg.

Het werd een reis om niet snel te vergeten. Voor mij was het een luxe reis: alles was uitgekiend, geregeld, besteld, voorzien,... door Eric en de Max. Ik moest alleen zien dat ik het vertrek niet miste. Op het einde van de week noteerden we 167 verschillende vogelsoorten, waarvan ik er 32 nog nooit gezien had. Van die 167 heb ik er zes niet gezien en dat waren ook nog eens zes nieuwe geweest.

Een ding was er niet of nauwelijks van de partij: de zon! De weken ervoor had men in de Algarve vooral blauwe lucht en zon gezien. De eerste week van april was de eerste week van wat in grote delen van Europa een lente om snel te vergeten werd. We hebben gelukkig weinig last gehad van de regen, maar op donderdag had ik alle kleren aan, waarmee ik hier in de winter ga vogels kijken.

Streeplijst: Dodaars, Fuut, Kleine Pijlstormvogel, Grote Pijlstormvogel, Jan van Gent, Aalscholver, Kuifaalscholver, Woudaap, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Grote Zilverreiger, Blauwe Reiger, Purperreiger, Ooievaar, Lepelaar, Flamingo, Bergeend, Wilde Eend, Krakeend, Slobeend, Smient, Wintertaling, Tafeleend, Krooneend, Zwarte Zee-eend, Visarend, Spaanse Keizerarend, Slangenarend, Dwergarend, Rode Wouw, Zwarte Wouw, Grijs Wouw, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Buizerd, Wespiedief, Havik, Sperwer, Torenvalk, Kleine Torenvalk, Slechtvalk, Rode Patrijs, Kwartel, Waterral, Waterhoen, Meerkoet, Purperkoet, Grote Trap, Kleine Trap, Scholekster, Kluut, Steltkluut, Griel, Kleine Plevier, Bontbekplevier, Strandplevier, Zilverplevier, Goudplevier, Drieteenstrandloper, Steenloper, Bonte Strandloper, Krombekstrandloper, Temmincks Strandloper, Oeverloper, Tureluur, Zwarte Ruiter, Groenpootruiter, Bosruiter, Grutto, Wulp, Regenwulp, Watersnip, Kokmeeuw, Dunbekmeeuw, Geelpootmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Dwergstern, Grote Stern, Lachstern, Reuzenstern, Witwangstern, Zwartbuikzandhoen, Rotsduif, Houtduif, Lachduif, Turkse Tortel, Koekoek, Kuifkoekoek, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Alpengierzwaluw, Hop, IJsvogel, Bijeneter, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Kleine Bonte Specht, Draaihals, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Theklaleeuwerik, Boomleeuwerik, Kalandarleeuwerik, Oeverzwaluw, Rotszwaluw, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Grote Gele Kwikstaart, Winterkoning, Heggenmus, Nachtegaal, Gekraagde Roodstaart, Zwarte Roodstaart, Tapuit, Westelijke Blonde Tapuit, Roodborsttapuit, Blauwe Rotslijster, Zanglijster, Grote Lijster, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Grasmus, Provençaalse Grasmus, Graszanger, Snor, Cetti's Zanger, Kleine Karekiet, Grote Karekiet, Fitis, Tjiftjaf, Vuurgoud-

haantje, Koolmees, Pimpelmees, Kuifmees, Staartmees, Boomklever, Boomkruiper, Roodkopklauwier, Zuidelijke Klapekster, Kleine Klapekster, Blauwe Ekster, Ekster, Gaai, Kauw, Alpenkauw, Zwarte Kraai, Raaf, Zwarte Spreeuw, Huismus, Spaanse Mus, Vink, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie, Cirlgors, Grauwe Gors, Grijsze Gors, Sint-Helenafazantje, Zwartkopwever.

Max heeft alle waarnemingen ingegeven op observado.org. Ik heb daarna de waarnemingen van Max die ik zelf gedaan had gekopieerd, zodat ze ook als mijn waarnemingen genoteerd staan. Het voordeel van de waarnemingen van Max is dat het tijdstip van de waarneming er ook nog bij vermeld staat. Op observado.org kan men dus voor elke waarneming de juiste locatie vinden.

▪ **Zaterdag 31 maart 2012**

Op de luchthaven van Faro was het even zoeken naar en wachten op het busje en de auto's, die gereserveerd waren. Terwijl Eric, Max en Jean-Pierre op zoek gingen, werden de eerste verrekijkers boven gehaald. Er vlogen immers al **Ooievaars, Zwaluwen, Putters, Groenlingen**,... Eric liet er geen gras over groeien. Toen we eenmaal uitgepakt en geïnstalleerd waren, vertrokken we rond 16.15 uur voor onze eerste uitstap met als bestemming het **Parque Ambiental de Vilamoura** op ongeveer een half uur rijden van ons verblijf.

Het is een vrij klein natuurontwikkelingsgebied met een oppervlakte van zo'n 200 ha. Het gebied is nog in ontwikkeling en ligt ingeklemd tussen de golfterreinen van Vilamoura en de Ribeira de Quarteira. Naast kleinschalige- en biologische landbouw vind je er natte ruigten en plasjes. Bij twee plasjes staat een vogelobservatiehut. Langs de zuidkant stroomt de rivier Quarteira die op veel plaatsen dicht met Spaans riet is begroeid. In het gebied is een gemarkeerde wandelroute aangebracht.

Vlakbij de parking zagen we de eerste (bewoonde) Ooievaarsnesten. Het waren niet alleen Ooievaars die in die nesten een broedplaats vonden. Terwijl de Ooievaars in het nest zaten, vonden kleinere vogels zoals **Huismussen, Spaanse mussen** of **Zwarte Spreeuwen**, de lokale variant van onze Spreeuw, onderaan het nest genoeg ruimte om er een broedplaats te maken. We waren nog maar amper het gebied zelf in gewandeld of ik was al boos op mezelf. Ik miste een Grauwe Gors omdat ik in het verkeerde boompje zat te zoeken. Ik had nog nooit een Grauwe Gors gezien en vreesde dat ik een nieuwe waarneming aan mij had voorbij zien gaan. Dat klopte, maar alleen voor die dag. De rest van de week waren waarnemingen van **Grauwe Gors, Graszanger** en **Kleine Zwartkop** dagelijkse kost.

In het begin leek het gebied niet veelbelovend, maar toen we 's avonds alles op een rijtje zetten, stonden er toch 51 soorten op de dagstreeplijst en daar zaten een paar heel interessante tussen. We konden al snel meerdere ♂'s **Roodkopklauwier** mooi waarnemen. Niet veel later merkte ik een roofvogel op die vrij laag boven onze hoofden kwam cirkelelen. Het was een donkere variatie **Dwergarend**, die we minutenlang heel mooi konden volgen. Het was trouwens niet de enige roofvogel die we zagen, ook **Zwarte Wouw, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief** en **Torenavalk** waren van de partij. Ik zag er voor het eerst sinds jaren nog eens een **Kuifleeuwerik**. Die was in mijn jeugd gemeengoed langs rustige straten in Dessel. Nu is een Kuifleeuwerik in Vlaanderen een vermelding bij de speciale waarnemingen waard. We hoorden een **Nachtegaal** zingen, zagen een **Hop** en **Bijeneters** vliegen en noteerden **Koereigers** en een **Purperreiger** op ons lijstje. Jos zag een **Witwangstern**, ik was te laat. Het riet was goed voor bijna uitsluitend auditieve waarnemingen van **Kleine Karekiet, Grote Karekiet, Snor, Cetti's Zanger** en **Kwartel**. De speciaalste waarneming was ongetwijfeld die toen Eric riep "**Sint-Helenafazantjes**". Ik keek rond waar ik ergens op een veld fazanten zag zitten, tot me duidelijk werd dat ik een boom naar een paar kleine vogeltjes moest zoeken. Ik had er nog nooit van gehoord. Het is een Afrikaanse soort, die wordt gerekend tot de

prachtvinken. De soort werd geïntroduceerd op het Iberisch schiereiland en broedt vooral in Zuid-Portugal. Ze hebben een opvallend rood masker en een rode bek. Ik kreeg ze mooi in beeld.

Streeplijst: Dodaars, Aalscholver, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Grote Zilverreiger, Blauwe Reiger, Purperreiger, Ooievaar, Wilde Eend, Dwergarend, Zwarte Wouw, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Torenavalk, Rode Patrijs, Kwartel, Waterhoen, Meerkoet, Witwangstern, Hop, Bijeneter, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Heggenmus, Nachtegaal, Tapuit, Roodborsttapuit, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Graszanger, Snor, Cetti's Zanger, Kleine Karekiet, Grote Karekiet, Tjiftjaf, Koolmees, Roodkopklauwier, Blauwe Ekster, Zwarte Spreeuw, Huismus, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie, Grauwe Gors en Sint-Helenafazantje; **51 soorten.**

▪ **Zondag 01 april 2012**

Het was geen aprilgrap; om 06.00 uur 's morgens zat ik in het busje om te vertrekken naar **Alentejo**. *Het gebied ligt ten noorden van de Algarve. Dé habitat van Grielen en Trappen. Het gebied vormt een schril contrast met de Algarve en doet denken aan het landschap van de Extremadura: uitgestrekte glooiende vlakten met verspreide kurkeiken, extensieve landbouw of schraal grasland waar vooral schapen grazen. Het gebied wordt onderbroken door rotsachtige gronden met kurkeiken, olijvenbomen en naaldbossen en een netwerk van beken.* Het weer zat niet mee; we hadden 's morgens al wat regen en rond 16.00 uur zijn we er echt uitgeregend. Maar de streeplijst; die kon tellen.

Om 07.08 noteerde Max de eerste waarneming: een **Kwartel**. We hebben op een week tijd verschillende keren Kwartels gehoord, maar ik heb er nooit een gezien. **Grauwe Gors, Boomleeuwerik, Koekoek, Kuifkoekoek**,... volgden vrij snel. De Kuifkoekoek werd van vrij ver en maar heel even gezien. Ik zag mijn eerste **Blauwe Eksters** en om 08.00 uur hadden we al een **Slangenarend** in het vizier. Ik heb de voorbije jaren in Italië en Frankrijk heel wat waarnemingen van Slangenarend gedaan en toch was deze speciaal. Voor de eerste keer zag ik een Slangenarend zitten en kon ik zijn typische kop ook eens mooi observeren.

Rond half negen pikte iemand al van heel ver een vogel op, die recht in onze richting gevlogen kwam. Men had snel begrepen dat het iets speciaals was, maar het duurde even voor Eric riep: **Grijze Wouw!** En inderdaad, we keken naar een Grijze Wouw die vlakbij over ons passeerde; een schitterende vogel en een schitterende waarneming. Hij passeerde snel, maar niet veel later en een eind verder zagen we opnieuw een Grijze Wouw, meer dan waarschijnlijk dezelfde. Die hebben we een hele tijd prachtig kunnen observeren. Hij zat meestal in de top van een boom. Op een gegeven moment liet hij zich precies uit de boom naar beneden vallen; hij kwam met een prooi terug naar boven. Op ongeveer dezelfde plaats kregen we heel mooi een laag overvliegende **Rode Wouw** te zien en zagen we hoe een ♂ **Roodkopklauwier** op een elektriciteitsdraad een ♀ het hof zat te maken. We hadden ondertussen ook al een **Kleine Trap** en een **Zuidelijke Klapekster** gezien.

De volgende stop was een plek waar we boven een heuvelend landschap verscheidene **Grauwe Kiekendieven** konden observeren, zowel ♂'s als ♀'s. Het was een schitterend schouwspel om die slanke en ranke vogels over de heuvels heen en weer te zien scheren. Achter onze rug zagen we opnieuw een **Grijze Wouw** passeren; waarschijnlijk dezelfde vogel, die we eerder mooi hadden kunnen observeren. **Havik, Ooievaar, Turkse Tortel, Purperreiger** en **Bijeneter** kwamen ook nog op het lijstje te staan.

Daarna was het even rijden naar Sao Marcos da Ataboeira het gebied van de **Grote Trappen**. Indrukwekkende vogels; we kregen er meer dan 60 te zien, zowel ♂'s als ♀'s, lopend, zittend, staand, vliegend. Een veertigtal Grote Trappen, die over een heuvelkam

liepen; een beeld om nooit meer te vergeten. Er passeerde een **Zwarte Wouw** en aan de horizon hingen een paar tientallen **Kleine Torenvalken** te cirkelen. We konden niet dichter in hun buurt komen, want dan zouden we de Grote Trappen verstoren.

We keerden op onze stappen terug en reden door naar het Parque Natural do Vale do Guadiana. We daalden er af tot aan een rivier met rotsen en kloven, een indrukwekkend landschap. Op tien minuten noteerde ik er drie nieuwe soorten: **Roodstuitzwaluw**, **Grijze Gors** en **Blauwe Rotslijster**. We konden ze alle drie heel mooi observeren. De Grijze Gors is een mooie vogel met verschillende kleurschakeringen, maar ik was nog meer onder de indruk van de prachtige waarneming van de Blauwe Rotslijster.

Het weer werd slechter en die slechte weersomstandigheden zorgden ervoor dat we op sommige plekken die veelbelovend waren, weinig te zien kregen. En toch zagen we nog een paar vogels die het slechte weer snel deden vergeten. Er vloog nog eens een **Grijze Wouw** voorbij, een deel van de groep (ik was er gelukkig bij) zag een **Spaanse Keizerarend** overvliegen en wat verder hoorden we eerst een **Griel**. Een Griel die ergens zit in beeld krijgen, is geen evidentie, maar wat later ging hij de lucht in en zagen we hem een mooie vlucht maken. We kregen ook nog twee **Kuifkoekoeken** in het vizier, maar toen begon het echt te regenen. Rond 16.00 uur werd de terugrit naar Casa Vica aangevat.

Er stonden 's avonds 77 soorten op onze streeplijst, lang niet het hoogste dagaantal van de week, maar daar zat de regen zeker voor iets tussen. Het was niet alleen de dag van de Grote en de Kleine Trap, de Griel en de Blauwe Rotslijster, maar vooral de dag van de roofvogels: Slangenarend, Spaanse Keizerarend, Rode Wouw, Zwarte Wouw, Grijze Wouw, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk en Kleine Torenvalk... dertien verschillende soorten.

Streeplijst: Dodaars, Aalscholver, Koereiger, Blauwe Reiger, Purperreiger, Ooievaar, Wilde Eend, Krakeend, Spaanse Keizerarend, Slangenarend, Rode Wouw, Zwarte Wouw, Grijze Wouw, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Buizerd, Havik, Sperwer, Torenvalk, Kleine Torenvalk, Rode Patrijs, Kwartel, Waterhoen, Meerkoet, Grote Trap, Kleine Trap, Steltkluut, Griel, Houtduif, Turkse Tortel, Koekoek, Kuifkoekoek, Bosuil, Steenuil, Hop, Bijeneter, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Kleine Bonte Specht, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Boomleeuwerik, Oeverzwaluw, Rotszwaluw, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Nachtegaal, Roodborsttapuit, Blauwe Rotslijster, Grote Lijster, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Graszanger, Koolmees, Pimpelmees, Roodkopklauwier, Zuidelijke Klapekster, Blauwe Ekster, Ekster, Gaai, Zwarte Kraai, Zwarte Spreeuw, Huismus, Spaanse Mus, Vink, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie, Grauwe Gors en Grijze Gors; **77 soorten**.

▪ **Maandag 02 april 2012:**

Reserva Natural do Sapal de Castro Marim e Vila Real de Santo António. In het uiterste oosten van de Algarve op de grens met Spanje, komt de rivier de Guadiana uit in zee. Een paar kilometer landinwaarts ligt rond het stadje Castro Marim een moerasachtig gebied, waar eb en vloed grote invloed hebben. Het is van groot belang voor broed- en trekvogels en werd daarom in 1975 uitgeroepen tot natuurreservaat. Het heeft een oppervlak van ruim 2000 ha en is een internationaal erkend "wetland".

Enkele kilometers voor de monding wijken de heuvels en stroomt de Guadiana door laagland. Hier vormde zich een drassig gebied waar de getijden grote invloed hebben. Bij vloed stroomt zout water het moeras in. Dit, gecombineerd met de vele uren zonneschijn, maakte het een ideale plek voor de winning van zeezout. Vanaf het kasteel van Castro Marim en het vlak daarbij gelegen fort São Sebastião heeft u een prachtig uitzicht: zoutmoerassen, zoutpannen en kreekjes omringd door heuvels met boomgaarden. Het krioelt er van de waadvogels.

Een heel ander gebied en dus ook heel andere vogels; vooral de steltlopers eisten een deel van de streeplijst voor zich op. Het was er natter dan Eric gedacht had. We hebben een eind langs de rivier gelopen; op sommige plaatsen was er zoveel slijk dat niet iedereen mee doorging. De eerste interessante waarneming die we deden was een **Waterral**, die aan de overkant van de rivier door de telescoop heel mooi te zien was. Wat verderop liet een **Kuifkoekoek** zich van op een paar tientallen meter meer dan tien minuten bewonderen. We zagen twee **Grielen**: een zat een hele tijd een beetje verscholen onder de bomen tegen een afrasteringsdraad; de andere stond open en bloot op een dijk op minder dan vijftig meter afstand. Maar het was vooral ook de plek waar we **Flamingo's** zagen: vooral in de vlucht vielen de schitterende kleuren van deze vogels op. We hadden ondertussen ook al een **Bruine**, een **Blauwe** en een **Grauwe Kiekendief** op onze streeplijst staan.

We hebben een hele tijd langs de rivier gelopen, maar ook nog een paar andere plaatsen in het gebied aangedaan. Dat leverde voor mij nog een paar nieuwe waarnemingen op zoals een **Strandplevier** en een **Dunbekmeeuw**. Jean-Pierre had een Westelijke Blonde Tapuit gezien, maar die kon ik niet op mijn lijstje aanduiden. We kregen ook de eerste Gierzwaluwen te zien. De rest van de week konden we alle dagen **Gierzwaluwen** aanduiden. We hebben meer dan eens getwijfeld of we geen Vale Gierzwaluwen zagen, maar daar kregen we geen zekerheid over. We kregen ook de eerste **Kleine Klapekster** te zien. De Zuidelijke Klapekster hadden we de dag ervoor al gezien. De **Dwergarend** en de **Slechtvalk** zagen we overkomen toen we aan het bezoekerscentrum onze boterhammen aan het verorberen waren. De **Slangenarend** zag ik 's avonds recht over Casa Vica komen. Ik kreeg hem al van ver in het oog en heb hem een hele tijd kunnen volgen. Met 94 soorten op de streeplijst was de dag meer dan geslaagd.

Streeplijst: Dodaars, Fuut, Aalscholver, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Ooievaar, Lepelaar, Flamingo, Bergeend, Wilde Eend, Krakeend, Slobeend, Wintertaling, Slangenarend, Dwergarend, Bruine Kiekendief, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Torenvalk, Kleine Torenvalk, Slechtvalk, Rode Patrijs, Waterral, Waterhoen, Meerkoet, Scholekster, Kluut, Steltkluut, Griel, Bontbekplevier, Strandplevier, Zilverplevier, Goudplevier, Drieteenstrandloper, Steenloper, Bonte Strandloper, Krombekstrandloper, Temmincks Strandloper, Oeverloper, Tureluur, Zwarte Ruiter, Groenpootruiter, Grutto, Wulp, Regenwulp, Kokmeeuw, Dunbekmeeuw, Geelpootmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Dwergstern, Lachstern, Reuzenster, Houtduif, Turkse Tortel, Koekoek, Kuifkoekoek, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Hop, Bijeneter, Groene Specht, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Oeverzwaluw, Rotszwaluw, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Nachtegaal, Gekraagde Roodstaart, Tapuit, Westelijke Blonde Tapuit, Roodborsttapuit, Zanglijster, Merel, Graszanger, Fitis, Kleine Klapekster, Blauwe Ekster, Ekster, Gaai, Kauw, Zwarte Spreeuw, Huismus, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie en Grauwe Gors; **94 soorten**.

▪ **Dinsdag 03 april 2012:**

De Westpunt. Vanaf Burgau is langs de zuidkust een brede strook als natuurpark aangemerkt. Hier stopt ook de ontwikkeling van het massa toerisme en vind je nog het oorspronkelijke landschap van Portugal. Het klimaat is hier duidelijk anders (warme trui meenemen!). Deze strook loopt door tot Sagres en Cabo de S. Vincente (de meest westelijke punt van Europa) en buigt dan af naar het noorden (de west Atlantische kust). Vooral aan de westkant zijn indrukwekkende hoge kliffen. Wij dus naar Finis Terrae, het einde van de wereld. Ik was er in 1998 al eens geweest toen ik met Greet en Pieter in de zomer op vakantie was in de Algarve.

Zoals elke morgen noteerde Max een **Bosuil** en een **Stenuil** als eerste waarnemingen op observado.org. Je kon ze 's morgens vroeg al horen roepen. Bij de eerste stop in Budens deden we direct een paar mooie waarnemingen. Er zaten twee **Blauwe Rotslijts-**

ters, maar ik kreeg ze niet echt goed in beeld. Boven de zee konden we volop genieten van de **Jan van Genten**, die meestal laag over de golven vlogen. Voor mij waren het de eerste waarnemingen van deze soort. Voor landratten zoals wij is het niet gemakkelijk om vogels, die door iemand anders boven de zee gezien worden op te pikken. Er zijn amper voorwerpen of punten waarop je je kunt oriënteren. Eric Peetermans kreeg zowel een **Kleine Pijlstormvogel** als een **Grote Pijlstormvogel** in beeld, maar ik kon ze niet vinden.

We zijn via Ponta de Sagres (**Slechtvalk, Kuifaalscholver, Zwarte Zee-eend**) opgeschoven richting Cabo de Sao Vincente, de westpunt. Het was er koud; de weersomstandigheden zaten weer niet mee. Gelukkig hadden we nauwelijks last van regen. Boven de golven zagen we volop **Jan van Genten** vliegen, maar verder viel er niet veel te beleven. We zijn dat iets verder doorgereden en daar kregen we niet alleen een **Slangenarend** te zien, maar zagen we ook drie **Raven** vliegen. Ze lieten zich een hele tijd mooi bekijken. Weer een nieuwe soort voor mij. Als ik me niet vergis, was het hier dat ook iemand een Alpenkauw gezien heeft.

Omdat het weer en ook de waarnemingen aan de westpunt tegenvielen, besloot Eric om een eind terug te rijden en een deel van het programma dat voor donderdag voorzien was, te doen. Rond 15 uur waren we aan "Mexilhoeira Grande"; we noteerden er een **Reuzenster, Flamingo's** en **Steltkluten**. Pêra was de volgende halte. Hier zagen we niet alleen **Boerenzwaluwen** en **Huiszwaluwen**, maar ook **Alpengierzwaluwen** en opnieuw **Roodkopklauwier** en **Bijeneters**.

De volgende halte was de Laguna da Salgados (Praia Grande) nabij Albufeira. *"Als natuurgebied een parel, klein maar enorm vogelrijk (beslist een aanrader). Het ligt vlak bij Albufeira, tussen de golfbanen van Vale de Parra, het riviertje Alcantharilha en de oceaan. Het totale gebied wordt op de borden als Praia Grande aangeduid. Het bestaat uit slenken, lagunes, moerassen, duinen en extensief beheerde landbouwpercelen. De plaatselijke schaapherder weidt er zijn kudde. Door het totale gebied is een wandelroute uitgezet met veel informatieborden over flora, fauna, geologie en historie. Er staan twee oude windmolens en centraal in het gebied een oude, karakteristieke vervallen boerenhoeve. Midden in het gebied ligt een met parasoldennen begroeide klif. Deze klif is 12 tot 13 miljoen jaar oud en bestaat, net als een groot deel van de Portugese kliffenkust, grotendeels uit fossiele schelpen en zeedieren. De plas heeft een open verbinding met de zee. Het is één van de zeldzame overgangs-gebieden in de Algarve van zoet naar zout water. Het krioelt in de lagune van de vogels.*

De meeste steltlopers op de streeplijst van deze dag zagen we hier. De interessantste waarneming hier waren **Purperkoeten**. Ze zaten wel vrij ver weg, maar waren zeker met de telescoop goed waar te nemen. Maar die zouden we 's anderendaags nog veel beter zien.

Streeplijst: Dodaars, Fuut, Kleine Pijlstormvogel, Grote Pijlstormvogel, Jan van Gent, Aalscholver, Kuifaalscholver, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Ooievaar, Lepelaar, Flamingo, Bergeend, Wilde Eend, Krakeend, Slobeend, Wintertaling, Zwarte Zee-eend, Slangenarend, Bruine Kiekendief, Torenavalk, Slechtvalk, Rode Patrijs, Waterhoen, Meerkoet, Purperkoet, Scholekster, Kluut, Steltkluut, Strandplevier, Tureluur, Zwarte Ruiter, Kokmeeuw, Dunbekmeeuw, Geelpootmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Grote Stern, Reuzenster, Rotsduif, Turkse Tortel, Koekoek, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Alpengierzwaluw, Hop, Bijeneter, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Winterkoning, Zwarte Roodstaart, Roodborsttapuit, Blauwe Rotslijster, Merel, Kleine Zwartkop, Grasmus, Graszanger, Koolmees, Roodkopklauwier, Zuidelijke Klapekster, Blauwe Ekster, Gaai, Kauw, Alpenkauw, Zwarte Kraai, Raaf, Zwarte Spreeuw, Huismus, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie en Grauwe Gors; **78 soorten**.

▪ **Woensdag 04 april 2012:**

Parque Natural da Ria Formosa. In het oostelijke deel van de Algarve ligt tussen Faro en Tavira een 60 km lange gordel van eilanden en schiereilanden met daarachter een lagune. In 1987 werd het gebied uitgeroepen tot natuurpark. Het beslaat een oppervlakte van ruim 18.000 ha en is van groot belang voor trekvogels. Het is dan ook een internationaal erkend 'wetland'. Het is een oase van rust te midden van een toeristische heksenketel. De lagune bestaat uit een labyrint van zoute moerassen, slikken, schoren, zoutpannen, zandeilandjes en kanalen. De eilanden en schiereilanden met lage duinen beschermen het gebied tegen de oceaan.

Op de eilanden voor de kust overheerst de duinvegetatie. In de lagune zelf wordt de flora bepaald door eb en vloed. Hier groeien veel zogenaamde halofyten (zoutplanten) zoals verschillende soorten lamsoor, alant, zeekraal, schorrenkruid, alsem, schorrezoutgras en klein slijkgras. Deze laatste zien we als uitgestrekte donkergroene velden. De lagune is rijk aan schelpdieren en vis. Van groot internationaal belang is de kolonie van zo'n twee miljoen zeepaardjes, die speciale bescherming geniet. In de lagune wordt veel gevestigd. Het gaat dan vooral om schelpdieren, schaaldieren en inktvis.

*Het natuurpark is naast Zuid Spanje en Kreta de enige plek in Europa waar de kameleon nog voorkomt. De agrarische activiteit in het gebied stelt niet zo veel voor. Soms loopt het cultuurland door tot de rand van de lagune. Nog steeds zijn er boomgaarden met amandelen, citrusvruchten en vijgen. De laatste jaren worden veel Johannesbrood boomgaarden aangeplant. Kenmerkend zijn ook de hagen met vijgcactussen (*Opuntia ficus-india*), waarvan de vruchten eetbaar zijn. Op veel plaatsen zien we palmen. Het betreft hier meestal de Canarische dadelpalm (*Phoenix canariensis*), waarvan de vruchten niet eetbaar zijn. Er zijn nog een paar bedrijven in het gebied die zeezout produceren, vroeger een belangrijke bron van inkomsten. Het natuurpark is van groot belang voor trekvogels. Het vormt een belangrijke schakel tussen Europa en sub-Sahara Afrika. Ook als broedgebied is het van belang voor verschillende vogelsoorten. Grote delen van het gebied zijn alleen met de boot bereikbaar.*

We hebben bijna de hele dag gewandeld. Wat het weer betreft, was het de mooiste dag van de week; veel zon en aangenaam warm. Een groot deel van de wandeling liepen we in het verlengde van de startbanen van de luchthaven van Faro. De opstijgende vliegtuigen gingen over onze hoofden heen. We deden verschillende heel mooie waarnemingen en met 97 soorten was het ook de meest productieve dag van de week.

We zagen bijna de hele dag **Dwergarenden** vliegen, tot vijf exemplaren tegelijk. Het ging vooral om de lichte variant. **Zwarte Wouw, Bruine Kiekendief, Buizerd en Tornvalk** waren de andere roofvogels die we konden aanstrepen. Ook de **Sint-Helenafazantjes** lieten zich opnieuw bewonderen. De **Draaihals** op de streeplijst werd niet gezien, alleen gehoord door een paar mensen. Bij de eenden spanden de **Krooneenden** de... kroon. We kregen er een stuk of zeven in beeld; zowel ♂ als ♀. De biotopen van het gebied waar we doortrokken, zorgden op de streeplijst voor **Koereigers, Kleine Zilverreigers, Purperreigers, Ooievaars, Lepelaars, Flamingo's**, steltlopers, plevieren, meeuwen en mooie waarnemingen van **Dwergstern, Grote Stern** en **Reuzenster**.

En dan moest het mooiste nog komen. Op een lange, smalle, maar toch relatief kleine plas, die aan een kant begrensd werd door een golfterrein zagen we **Purperkoet, Woudaapje, Zwartkopwever** en **Purperreiger**. De Purperkoeten konden we van heel dichtbij waarnemen, net zoals de Zwartkopwever. De Zwartkopwever is een Afrikaanse vogel, die net zoals het Sint-Helenafazantje werd geïntroduceerd op het Iberisch schiereiland. De man is citroengeel en heeft donkere veren op de vleugels. Het zwarte masker loopt tot achter op de kop, tot net aan de nek, waar hij afgezet is door een citroengele

kraag. Ook de keel is zwart. Het typische komvormige nest bevond zich op slechts een paar meter van de oever en was heel goed te observeren. We zagen de vogel verschillende keren aan en af vliegen.

Streeplijst: Dodaars, Fuut, Aalscholver, Woudaap, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Purperreiger, Ooievaar, Lepelaar, Flamingo, Wilde Eend, Krakeend, Slobeend, Smient, Wintertaling, Tafeleend, Krooneend, Dwergarend, Zwarte Wouw, Bruine Kiekendief, Buizerd, Torenavalk, Waterral, Waterhoen, Meerkoet, Purperkoet, Scholekster, Kluut, Steltkluut, Kleine Plevier, Bontbekplevier, Strandplevier, Zilverplevier, Drieteenstrandloper, Steenloper, Bonte Strandloper, Oeverloper, Tureluur, Zwarte Ruitter, Groenpootruiter, Grutto, Regenwulp, Watersnip, Geelpootmeeuw, Kleine Mantelmeeuw, Dwergstern, Grote Stern, Reuzenster, Houtduif, Lachduif, Turkse Tortel, Koekoek, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Alpengierzwaluw, Hop, Bijeneter, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Draaihals, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Winterkoning, Heggenmus, Nachtegaal, Roodborsttapuit, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Graszanger, Cetti's Zanger, Kleine Karekiet, Grote Karekiet, Tjiftjaf, Koolmees, Kuifmees, Staartmees, Roodkopklauwier, Blauwe Ekster, Gaai, Zwarte Spreeuw, Huismus, Spaanse Mus, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanaarie, Grauwe Gors, Sint-Helenafazantje, Zwartkopwever; **97 soorten**.

▪ **Donderdag 05 april 2012:**

De uitstap op zondag naar Alentejo leverde schitterende waarnemingen op, maar viel door het slechte weer toch een beetje in het water. Een deel van het programma van donderdag werd op dinsdag al meegenomen en dus trokken we terug naar de Alentejo. We hebben het ons niet beklagd. Het was heel wat kouder dan de vorige dag, maar het bleef droog. Een van de eerste waarnemingen was een ♂ **Kleine Trap**, dat een hele tijd liep te paraderen. Zijn baltsparede werd elke keer afgesloten met een speciaal geluid dat we van op een relatief grote afstand konden horen. Ook de **Grote Trappen** kregen we opnieuw heel mooi in beeld. En het lijstje roofvogels was ronduit indrukwekkend met schitterende, dichtbij waarnemingen van **Spaans Keizerarend**. Een juveniel exemplaar poseerde minutenlang op een rotsblok en wat verder konden we twee adulten heel mooi observeren. We genoten opnieuw van de vlucht van twaalf **Grauwe Kiekendieven** boven het heuvelachtige landschap, we zagen **Slangenarend, Dwergarend, Rode Wouw, Zwarte Wouw, Grijs Wouw, Blauwe Kiekendief, Buizerd, Torenavalk** en kwamen in de buurt van een gebouwtje dat speciaal was ingericht als broedplaats voor **Kleine Torenavalken**.

Terwijl we naar de Grauwe Kiekendieven stonden te kijken, passeerde er een **Raaf** en de Zwarte Wouw stootte zeven **Zwartbuikzandhoenen** op, waarvan we de vlucht mooi konden volgen. We noteerden niet minder dan vijf verschillende leeuweriken met de **Theklaleeuwerik** en de **Kalanderleeuwerik** als uitschieters. Maandag had bijna niemand de **Westelijke Blonde Tapuit** gezien, nu kregen we hem allemaal mooi in beeld. We zagen opnieuw een **Griël** en ook de **Roodkopklauwier**, de **Zuidelijke Klap-ekster**, de **Kleine Klap-ekster**, de **Blauwe Ekster** en de **Kuifkoekoek** passeerden de revue. In een struik zagen we tientallen **Spaanse Mussen**.

Streeplijst: Aalscholver, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Blauwe Reiger, Ooievaar, Wilde Eend, Krakeend, Spaanse Keizerarend, Slangenarend, Dwergarend, Rode Wouw, Zwarte Wouw, Grijs Wouw, Blauwe Kiekendief, Grauwe Kiekendief, Buizerd, Torenavalk, Kleine Torenavalk, Rode Patrijs, Kwartel, Waterhoen, Meerkoet, Grote Trap, Kleine Trap, Griël, Zwartbuikzandhoen, Houtduif, Turkse Tortel, Koekoek, Kuifkoekoek, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Hop, Bijeneter, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Veldleeuwerik, Kuifleeuwerik, Theklaleeuwerik, Boomleeuwerik, Kalanderleeuwerik, Rotszwaluw, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Nachtegaal, Westelijke Blonde Tapuit, Roodborsttapuit, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Graszanger, Koolmees, Pimpelmees, Roodkopklauwier, Zuidelijke Klap-ekster, Kleine Klap-ekster, Blauwe Ekster, Ekster, Gaai,

Kauw, Raaf, Zwarte Spreeuw, Huismus, Spaanse Mus, Vink, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie, Grauwe Gors; **73 soorten**.

▪ **Vrijdag 06 april 2012**

Serra De Monchique. Roofvogeldag. We nemen kleine bergweggetjes naar de Monchique en de top van de Foia. De weg gaat door de valle de Odelouca (kans op Steenarend en andere roofvogels). Er zijn diverse mooie uitzichtplekken. De weg loopt langs de kam van de Serra de Monchique helemaal door tot de plaats Monchique. Vanaf hier naar de top van de Foia (902 meter). Geniet van het uitzicht en de vogels.

Onze laatste dag moest dus de "Roofvogeldag" worden. Gelukkig hadden we al vijftien verschillende roofvogels gezien, want we moesten het vrijdag met heel wat minder stellen. En toch konden we nog twee nieuwe roofvogelsoorten aan ons lijstje toevoegen. Onderweg naar Monchique vlogen twee **Visarenden** laag over onze hoofden voorbij. Het waren duidelijk jonge vogels en dat verbaasde Jos. Jonge Visarenden blijven de eerste jaren immers meestal in Afrika. Ongeveer op dezelfde plaats zagen we heel ver een roofvogel vliegen, die met de telescoop als een **Wespendief** kon geïdentificeerd worden.

We konden een koppel **Grijze Gorzen**, dat aan het nestelen was, mooi observeren en langs een riviertje zagen we o.a. een **Grote Zilverreiger**, een **Bosruiter** en een **IJsvogel**. Geen onbekende soorten, maar ze stonden nog niet op onze lijst, net zoals een **Boomklever**, een **Boomkruiper** en een **Vuurgoudhaantje**, die we zagen toen we op een parking net buiten Monchique stonden te wachten op Erik, die teruggereeden was om te tanken. Daar zagen een paar mensen ook heel mooi een **Cirlgors**. Ik was net iets te laat en heb hem eigenlijk alleen maar op de rug gezien. We kregen er ook een **Groene Specht** in het oog waarvan we duidelijk konden zien dat het om de **Iberische variant** van de soort ging.

Echt speciale waarnemingen hebben we niet meer gedaan. Boven was het koud en miezerig; de verhoopde Steenarenden lieten zich niet zien. We moesten het stellen met een **Provençaalse Grasmus**. Dat was nr 167 op onze streeplijst van de week en daarmee de laatste. We keerden sneller dan gepland terug naar Casa Vica. Er viel toch niet veel te beleven en iedereen kon wel wat tijd gebruiken om in te pakken. Op zaterdagmorgen vertrok onze vlucht naar huis al om 07.00 uur van op de luchthaven van Faro. Het zou een korte nacht worden. Onderweg zijn we nog een keer gestopt. We stonden toen opnieuw een heel stuk lager en van daar zagen we hoog boven de bergen twee roofvogels hangen. We konden ze lang volgen, maar de afstand was groot. Ze werden uiteindelijk geïdentificeerd en genoteerd als **Spaanse Keizerarenden**.

Streeplijst: Aalscholver, Koereiger, Kleine Zilverreiger, Grote Zilverreiger, Blauwe Reiger, Ooievaar, Wilde Eend, Visarend, Spaanse Keizerarend, Buizerd, Wespendief, Havik, Torenavalk, Slechtvalk, Rode Patrijs, Waterhoen, Oeverloper, Bosruiter, Watersnip, Kokmeeuw, Geelpootmeeuw, Houtduif, Turkse Tortel, Bosuil, Steenuil, Gierzwaluw, Alpen-gierzwaluw, Hop, IJsvogel, Bijeneter, Groene Specht, Grote Bonte Specht, Veldleeuwerik, Rotszwaluw, Boerenzwaluw, Roodstuitzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Witte Kwikstaart, Gele Kwikstaart, Grote Gele Kwikstaart, Winterkoning, Nachtegaal, Gekraagde Roodstaart, Roodborsttapuit, Merel, Zwartkop, Kleine Zwartkop, Provençaalse Grasmus, Graszanger, Cetti's Zanger, Vuurgoudhaantje, Koolmees, Pimpelmees, Boomklever, Boomkruiper, Kleine Klapekster, Blauwe Ekster, Gaai, Zwarte Spreeuw, Huismus, Spaanse Mus, Vink, Kneu, Putter, Groenling, Europese Kanarie, Cirlgors, Grauwe Gors, Grijze Gors; **70 soorten**.

Luc Damen